

Sjúrður Jacobæus er
stjóri í Hjálpirót

Soleiðis gert tú tín **egna køksgarð**

Tað ber væl til at fáa ymiskt grønt at vaksa í Føroyum. Vit hava verið framvið hjá Hjálpirót at spyrja, hvussu tú byrjar tín egna køks- ella urtagarð

STEINAR PATURSSON

Køks- og urtagarðar er kanska ikki tað fyrsta, ið rennur til hugs, tá tú hugsar um Føroyar. Yvirhøvur er kalt, tað er nógur vindur, og talið av sóldøgum er ikki júst tað allar hægsta.

Men hóast umstøðurnar hava sínar avmarkingar, so ber saktans til - við vilja og einum sindri av hegni - at gera sín egna køksgarð.

Hevur tú nýliga bygt hús, og stykkið er nýliga planerað, er fyrsta stigið sjálvandi at fáa mold í garðin. Moldin í Føroyum er tung og tjúkk, og tað kann vera neyðugt, at moldin skal blandast upp við sandi og øðrum, soleiðis at hon verður meira luftig. Skalt tú leggja mold í allan garðin, er best at spyrja um ráð frá einum gartnari.

Ynskir tú ikki at velja ella sáa beinleiðis niður í garðin, ella hevur tú avmarkað pláss, ber eisini til at fáa sær eitt hábeð. Rammur til hábeð fáast til keyps í ymsum handlum, men annars kann eitt hábeð eisini gerast úr tilfari, ið tú hevur liggjandi við hús. Minst

bert til, at vatn má kunna renna frá beðinum, so allur vøksturin ikki liggur undir í vatni.

Ein týðandi partur av køks- garðs- og urtagarðsvirksemi er at hava kompost til planturnar og grønmetið. Kompostbunkar kunnu vera leingi um at brótast heilt niður, so týðandi er at byrja við kompostinum í góðari tíð, soleiðis at har er nokk av komposti, tá tú einaferð hevur brúk fyri honum. Kompostbunkin

kann gerast við at samla tað ruskið, ið kemur úr garðinum, og leggja tað í lógum í bunkan - aðruhvørjaferð fint grønt tilfar, so sum gras og bløð, og groft tilfar, so sum sundurkliptar greinar.

Sjálvandi er neyðugt at gera av, hvat grønt tú vilt hava í garðin. Talan skal helst vera um okkurt, ið kann vaksa í føroyska veðurlagnum. Eplir, røtur og gularøtur er uttan iva tað mest vanligu, men yvirhøvur eru góðar royndir

av káli av ymsum slag, so sum brokkoli ella grønkál.

Gróðurstiðin í Føroyum er stutt, og tí er gott at seta grønmeti niður so tíðliga sum gjørligt, soleiðis at tað fær so nógvar sól-tímar sum til ber. Tað er frægast at fáa spírarnar út í garðin í apríl mánaði, og skynsamst er fyrst at forspira í vindeyganum, soleiðis at vøksturin fær eina góða byrjan upp á lívið. Sára frá í eggjabakkar ella heimagjörðar avískrúkkur og set í eitt ljóst vindeyga. Tá spírarnir eru voksnir nakað, kanst tú seta tað út í køkshavan.

Um tú hevur kompost, skalt tú breiða hann út millum spírarnar. Kompostur kann vera rættiliga sterkur, og tí er tryggari at hann liggur omaná moldini, annars kann hann sviða røturnar.

Tað er, at frosturin bráðliga kemur aftur, eftir at tú hevur sett spírar niður í garðin. Tá ber til at leggja eitt súltutoysglas oman yvir spírarnar ella at leggja ein hvítan fipurdúk yvir beðið, sum heldur eitt sindur upp á hitan. Hetta hevur samstundis eisini tann fyrimunin, at sniglar og skaðakykt sleppa ikki so lætt framat tí grøna.

Føroyska veðurlagið merkir eisini, at grønmetið má liggja longri undir mold, enn tað hevði gjørt í útlondum. Yvirhøvur liður út á heystið, áðrenn tú fært nakað til høldar. Hinvegin merkir hetta, at tú hevur meira tíð at fylgja við í vøkstrinum og njóta tað arbeiðið, ið tú hevur hevur framt.

Eitt hábeð er eitt gott alternativ, um tú hevur avmarkað pláss

Fipurdúkar verja bæði móti frosti og skaðakyktum